

МЕТОДИКА ОЦІНКИ РИЗИКУ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕХНОГЕННОГО І ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

Рубанов П.М.
Балибердіна І.Г.
Довгань С.А.

Ризик надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру є "двовірною величиною", що включає як імовірність появи надзвичайної ситуації (що є кількісним виміром ризику, запозичена з теорії рішень), так і спричинену нею шкоду (запозичена з теорії гри).

В основі оцінки ризику надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру лежить оцінка вартості життя людини. Існують два принципових концептуальних підходи до оцінки вартості життя людини, які не збігаються: економічний (сучасна оцінка майбутніх доходів, не отриманих через смерть чи втрату здатності до праці); соціально-економічний (базується як на об'єктивних економічних розрахунках, так і на суб'єктивній соціальній оцінці шкоди, що також здійснюється у вартісному вигляді). Спільним в обох підходах є те, що комплексно розглядаються зусилля і засоби, які суспільство може надати для порятунку життя людини.

Методика оцінки всього обсягу негативних наслідків (шкоди) надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру ще недостатньо опрацьована. По-перше, це пов'язано з труднощами визначення шкоди для здоров'я в натуральній формі. По-друге, - з вартісною оцінкою здоров'я, враховуючи летальні випадки.

При здійсненні оцінки ризику надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру слід спиратися на максимально допустиму межу ризику (не повинна перевищуватися незалежно від економічного чи соціального виду діяльності); межу прийнятності ризику, в рамках якої відбудеться пошук оптимальних економічних рішень з системи безпеки; *de minimis* - знехтуваного ризику - показник рівня, нижче якого є недоцільним дальше зниження ризику.

Т.ч., необхідно спиратися на рівень ризику в межах від мінімального до максимально припустимого. Цим самим мінімізується шкода, завдана надзвичайними ситуаціями техногенного та природного характеру, з'являється можливість знайти компроміс між необхідністю витратити кошти на підвищення безпеки і економічними прибутками.